

Majewska, Teresa

Krótką historia Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. księdza Jana Twardowskiego

Przegląd Pruszkowski nr 1, 33-36

2011

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Teresa Majewska

długoletni nauczyciel Ośrodka Szkolno-Wychowawczego

Krótką historia Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. księdza Jana Twardowskiego

Pomysł zorganizowania szkoły specjalnej w Pruszkowie zrodził się w Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Podyktowały go specyficzne warunki społeczne tego miasta. Pruszków był siedliskiem dzieci przywożonych z Rosji, najczęściej umieszczanych w bursach prowadzonych przez Radę Opiekuńczą miasta Pruszkowa. Wiele z nich wymagało specjalnej troski – były to dzieci po przeżyciach wojennych, często sieroty.

Na terenie miasta i okolic, mimo wspaniale rozwijającego się przemysłu, byli bezrobotni, zdarzały się też wypadki alkoholizmu – w rodzinach zaniedbanych rodziły się często dzieci upośledzone umysłowo.

Znając powyższą sytuację dyrektor PIPS – Maria Grzegorzewska nakłoniła słuchacza Instytutu, Mariana Fuchsa – dobrego wychowawcę, pełnego inicjatywy i chęci pracy społecznej do zorganizowania szkoły specjalnej w Pruszkowie.

Marian Fuchs przyjął tę propozycję i rozpoczął pracę, w wyniku której 16 września 1926 roku dzieci rozpoczęły naukę w klasie liczącej 20 uczniów, 19 października powstała już następna klasa, która liczyła 19 uczniów – został też zatrudniony nowy wychowawca. Dzięki staraniom udało się dla uczniów zorganizować bursę im. J. Jotejki.

Początkowo szkoła mieściła się przy ulicy Narodowej 3, a następnie przeniesiona została na ulicę 3-go Maja 8. Tu, w bardzo trudnych warunkach lokalowych i sanitarnych nauka odbywała się do wybuchu II wojny światowej. W czasie wojny szkoła została zamknięta.

Naukę wznowiono w roku szkolnym 1945/46. Szkoła otrzymała do dyspozycji trzy izby w budynku przy ul. Narutowicza 46 w Pruszkowie. Rok szkolny 1950/51 rozpoczął się kolejną przeprowadzką. Tym razem Szkoła Specjalna nr 7 w Pruszkowie otrzymała parterowy domek przy ulicy Narutowicza 42. Opuszczony

przez wojsko wymagał gruntownego remontu. Należy nadmienić, że rok szkolny 1945/45 rozpoczęło 98 uczniów w budynku przy ul. Narutowicza 46, a 108 dzieci w Zakładzie im. Placyda przy ul. Szkolnej 15 prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek. Prywatna szkoła specjalna istniejąca przy tym zakładzie decyzją władz oświatowych została przyłączona do Powszechnej Szkoły Specjalnej nr 7 w Pruszkowie tworząc jej filię. Tam to przez okres 6 lat pracował ksiądz Jan Twardowski z upośledzonymi dziećmi ucząc religii, obdarzając ich wielkim sercem i miłością. Obecnie został patronem SOSW.

Kolejni dobroczyńcy szkoły starali się usilnie o polepszenie warunków nauki, która odbywała się w dwóch budynkach – szkoły macierzystej i jej filii. Szczególnie podkreślić należy zasługi Zdzisława Gąsiora, który stanowisko kierownika szkoły objął w lutym 1956 roku. Zanim objął funkcję kierownika był nauczycielem tej szkoły i absolwentem Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Placówka pod jego kierownictwem rozwijała się dynamicznie. Konsekwentnie zmierzał do realizowania marzeń swoich poprzedników, nie szczędził wysiłku i starań, aby szkoła miała swój własny budynek przystosowany do potrzeb wychowanków. Budowa nowego budynku rozpoczęła się w 1960 roku i trwała dwa lata. W sąsiedztwie starego, zniszczonego i ciasnego obiektu wybudowano nowoczesny, piękny gmach szkolny; został on oddany do użytku 15 grudnia 1962 roku. Jest to jednopiętrowy budynek posiadający trzy skrzydła, usytuowany przy ulicy Wapiennej na terenie o powierzchni 165 arów.

Po otwarciu nowej szkoły połączono filię ze szkołą macierzystą – uczyło się w niej około 300 uczniów w 19 oddziałach.

Z dniem 1 września 1964 roku powstaje przy szkole internat dla około 70 upośledzonych umysłowo chłopców; w związku z tym szkoła staje się Państwowym Zakładem Wychowawczym. Dyrektorem PZW jest Zdzisław Gąsior. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu dyrektora i rady pedagogicznej (liczącej 24 nauczycieli) PZW

w Pruszkowie, zdaniem nadrzędnych władz, należy do przodujących w województwie mazowieckim.

Z dniem 1 września 1972 roku PZW przekształcony zostaje w Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy ze szkołą podstawową specjalną i zasadniczą szkołą zawodową specjalną. Pan Zdzisław Gąsior pełnił funkcję dyrektora do 1980 roku.

W kolejnych latach SOSW rozwija się, a wielkim wydarzeniem dla tego ośrodka była uroczystość nadania szkole imienia księdza Jana Twardowskiego i poświęcenie sztandaru.